

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ- СМОЛЯН
ТП "ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - ДОСПАТ"
4831 Доспат, ул."Орфей" № 6, ЕИК 2016195800435, тел. 03045/2227, факс 2272

e-mail:dgsdospat@ucdp-smolian.com

Утвърдил:.....п.....

/инж. Христо Делин/

Директор ТП „ДГС Доспат“

**СПИСЪК НА ДЪРВЕСНИТЕ И НЕДЪРВЕСНИ ПРОДУКТИ И ЕКОСИСТЕМНИ
УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ТП ДГС ДОСПАТ**

Горите са сред екосистемите с най-богато биологично разнообразие. В здравите гори тази съвкупност от видове позволява на организмите и техните популации да се адаптират към променящите се климатични условия и да запазят цялостната стабилност на екосистемата.

Горите изпълняват многобройни и взаимосвързани социални, икономически и екологични функции, понякога едновременно и на едно и също място. Съхраняването на тази многофункционалност изисква балансиран управленски подход.

Ползите, които хората получават от екосистемите биват:

Материални услуги – предоставяне на продукция, добивана от екосистемите и директно използвана в производството или за лична консумация от хората (храна, вода, материали за бита и др.);

• **Дървесина**

Предвиденото годишно ползване в ДГТ в района на ТП „ДГС Доспат“ по ГСП от 2010 г. е 70 385 м³, което представлява 86,0 % от средния годишен прираст и 1,03 % от общия запас на горите. Добиваните асортименти са трупи за бичене, обли греди, минни подпори, технологична дървесина, ОЗМ, ритловици, дърва за огрев.

Целта на стопанисването на дървостойките е подобряване на биологичната им устойчивост и санитарно състояние със своевременна подмяна на зрелите и презрели дървостойки с жизнени млади насаждения чрез естествено възобновяване и с правилно и своевременно извеждане на отгледни и санитарни сечи.

• **Недървесни горски продукти** - Всички горски продукти, различни от дървесина.

В района на ТП „ДГС Доспат“ по ГСП от 2010 г. е предвидено средногодишно да се добиват:

- билки - 4,0 тона;
- горски плодове – 4,0 тона;
- гъби – 50,0 тона;

- **Лов**

Основните видове дивеч на територията на стопанството са: благороден елен, сърна, дива свиня, муфлон, мечка, заек, катерица, вълк, лисица, белка, черен пор, язовец, златка, невестулка, видра, глухар, планински кеклик, гривек, гургулица, гугутка, полска яребица, лещарка, голям ястреб, малък ястреб връбчар, обикновен мишелов, обикновена ветрушка, малък креслив орел, горска улолица, бухал, кукумявка, горска ушата сова, черен кълвач, зелен кълвач, голям пъстър кълвач, малък пъстър кълвач, шаран, речна пъстърва, дъгова пъстърва.

Върху държавния ловностопански район на ТП „ДГС Доспат“ са определени:

- ДУ „Омана” - БИРП „Омана” – отдаден по чл.36л, ал.1 от ЗЛОД;
- ДУ „Луката“
- ДУ „Катранджик“.

Останалите ловностопански района се стопанисват от ловни дружини обединени в ловно сдружение.

- **Паша**

Пашата на домашни животни в района на стопанството се извършва въз основа на платена такса на територии, извън посочените в заповедите на кметовете на общините.

Спазени са изискванията на чл. 124 от Закона за горите, като се забранява паша в поройните и ерозираните горски територии, в одобрените и регистрираните източници за производство на горски репродуктивни материали, горските култури и младите насаждения от семенен произход и в издънковите насаждения, докато достигнат височина 3 м; в горски територии, в които е започнало или е възможно естественото им възобновяване и в горския разсадник. Общата забранена площ е **12 934.7** ха.

- **Достъп до генетични ресурси**

- В териториалният обхват на ТП ДГС Доспат има три генеративни семепроизводствени градини – бял бор, форма «Дерменка»;

Регулиращи услуги – свързани с капацитета на екосистемите да регулират важни природни процеси и животоподдържащи системи. Горите играят важна роля за съхранението, пречистването и освобождаването на вода към повърхностните водни обекти и подпочвените водоносни слоеве. Тяхната пречистваща роля, заедно с тази на горските почви, се състои в разлагане и поглъщане на по-голямата част от пренасяните с дъжда замърсители във въздуха. Горските почви служат за буфер на големи количества вода и така намаляват риска от наводнения.

Горските екосистеми реализират водоохранна и водорегулираща функция.

- **Водоохранна функция** - способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време.

Вододайни зони:

- ✓ Териториите на вододайна зона в района на „ДГС Доспат“ се намират в южния крайграничен район на Западни Родопи, разположена при надморски височини от 1150 до 1600 м. н.в. Главните водни течения за вододайна зона са реките Бял Дунав Караджа дере, в които се влива множество малки реки и дерета с непостоянен воден дебит, нямащи пороен характер. Общата площ на горите и

- ✓ земите, обявени за вододейна зона е 1711,8ха. От нея 12,8 ха. изпълняват само водоохранни специални функции, а 1699,0ха. от горите и земите и земите изпълняват и допълнителни специални функции, като: Защитени зони по НАТУРА 2000 – 1699,0ха. Разпределението на вододейната зона по горскостопански участъци е следното:
- ✓ I ГСУ “Доспат” – отдели: 1, 25, 157, 173-175, 178-179, 187, 188, 192, 193;
- ✓ II ГСУ “Змейца” – отдели: 35, 36, 40, 50-56, 60-62, 201, 206-211, 229-230, 261-264;
- ✓ III ГСУ “Барутин” – отдели: 81, 88, 90-93, 320, 321;

Стопанисването на горите от вододейните зони е подчинено на увеличаване на техните водоохранни и защитни функции.

Санитарно-охранителни зони:

Около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване са определени санитарно-охранителни зони в три пояса;

- пояс „I” - за строга охрана на водата и водоземните съоръжения,
- пояс „II” - за охрана на водата от замърсяване с биологични, бързо разпадащи се, лесноразградими и силно сорбируеми вещества, както и от дейности, водещи до намаляване дебита на водоизточника
- пояс „III” - за охрана на водата от замърсяване с бавноразлагащи се, трудноразградими, слабосорбируеми и несорбируеми вещества, както и от дейности, водещи до намаляване дебита на водоизточника.

Каптажи: в местностите: Кървал дол, Калайкуското, Ириите, Клокотите, Каукал, Владово дере, Тъмната пътека, Тошков гроб, Чилдере, Бейлерте.

Чешми: Чатал чешма, Шарена чешма, Червения мост, Владово дере, Мейзинова вода, Бозова вода, Студената вода, Пенсионерската чешма ...

- **Водорегулираща функция** – изразява се в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват отрицателните (непродуктивни) такива.
- **Противоерозионна функция** – земите от горския фонд в района на ТП „ДГС Доспат” са сравнително добре защитени против ерозия от съществуващата дървесна и храстова растителност и в тях не се наблюдава развитие на ерозионни процеси от масов характер.

Поддържащи услуги – създават условията, необходими за предоставяне на останалите екосистемни услуги. Тяхното въздействие върху хората е косвено или много бавно (кръговрата на хранителните вещества, на водата, почвообразуване).

Културни услуги – нематериални ползи, които хората извличат от екосистемите под формата на наслада от красивата природа (духовни, естетически)

Горите, управлявани с цел отдих и развлечения (в това число дейности като ловуване, почивка, любуване на пейзажа, бране на горски плодове и гъби, които рядко биват предлагани на пазара) повишават стойността на намиращите се в съседство имоти, насърчават туризма, допринасят за здравето и благосъстоянието и са част от европейското културно наследство.

- **Образователна стойност**

- съвместни дейности по седмицата на гората с училища;
- екопътеки.

- **Осигуряване на условия за рекреация и туризъм**

- кътове за отдих;
- чешми;
- екопътеки;
- туристически маршрути.

- **Горите като източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и обект на духовна и религиозна идентичност**

Гори или земи от горските територии, попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции – Местност „Събора”, където се провеждат събори, свързани с историята на България.

Изготвил:.....

/инж. Антонина Паликарова/